

TRGOVSK

Licejska knjižnica

Ljubljana

T

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 8. januarja 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 3.

Kriza naše šumske industrije in lesne trgovine.

(Nadaljevanje.)

Vzrok malemu kreditu lesne industrije pri Narodni banki je predvsem dejstvo, da sprejema Narodna banka samo trgovske menice, medtem, ko lastnik menic takorekoč ne sprejema. Poleg tega banka tudi ne daje posojil, niti za kratkoročna investicijska dela ter se zalog pri odmerni podlagi kredita ne vpošteva. Kreditni pogoji pri Narodni banki bi se morali bolj ozirati na obratne razmere v lesni industriji in trgovini, kjer traja obratna perioda od nabave surovine pa do realizacije kupčije povprečno nad eno leto, a v gotovih primerih celo do dve leti. To velja posebno za gorske kraje v Sloveniji, kjer se les seka v poletnih mesecih, zbira v planinah na kupe, dokler ne pade zadostna množina snega, brez katerega je transport do žag v gotovih primerih sploh nemogoč. Tako pride les navadno šele od januarja meseca najprej polagoma na obrate, kjer se tehnično predeluje. Les, sekan poleti, je v najboljšem slučaju v aprilu, maju požagan, dokler pa se posuši, da je pripraven za daljše Transporte, pa je treba še dveh mesecev subega poletnega vremena, tako da se zaključuje celo leto, predno je les pripravljen za oddajo. Če se upošteva dejstvo, da se les prodaja na roke od 30 dni do 4 mesecev, potem je jasno, da traja cela manipulacija od posekanja lesa do realizacije več kot eno leto. Ako ne padejo zadostne množine snega v zimskem času, kakor na primer letos, ostane ves plačan les eventualno do prihodnje zime v gozdu in s tem je immobiliziran za leto dni tudi ves kapital, neglede na škodo na kvaliteti, ker les vsled ležanja pordeči.

Prisilne prodaje.

Reeltni lesni trgovini škodujejo v zadnjem času mnogo prisilne prodaje, kjer morajo razni podjetniki prodati zaloge z velikimi izgubami, samo da dobijo sredstva, ki jih nujno rabijo za svoje obveznosti. Tako se nam poroča, da se prodaja v zadnjem času v nekaterih primerih Italijanom po 1 m³ že za 210 lir, in to za najboljši gorenjski smrekovi les. Vsled tega so se cene pokvarile tako, da izgubijo podjetniki, ki imajo blago iz prejšnjih dob v velikih množinah na zalogi, pri kubičnem metru 100 do 120 dinarjev. Porast dinarja v zadnjih štirih mesecih znaša ca. 30% prejšnje vrednosti ter je za one, ki imajo velike neizterljive terjatve v lirah, kakor tudi za dolžnike v dinarjih, naravnost uničujoč in je cela vrsta podjetij v svojem obstoju ogrožena. Ako primerjamo priložene kalkulacijske primere, ki jih je sestavila Zveza industrije za lansko leto, s sedanji kalkulacijami, vidimo, da so se kalkulacijske kvote pri pretežni večini postavk, namesto da bi se ustale, odnočno znižale, baš nasprotno celo povečale, ter da lesni industriji sploh ni uspelo znižati svoj produkcijski kalkul v razmerju s porastom dinarja. Vzroki temu so že splošno znani. Predvsem so se javne dajatve v zadnjem času le povišale, dočim se mezde nikjer niso znižale. Porast dinarja bo prišel do izraza v produkcijski režiji šele tedaj, ko se bodo porastu dinarja primerno znižale cene živil.

2. CARINSKA POLITIKA.

Izvozna carina.

Pri carinskih vprašanjih nas predvsem zanima vprašanje izvozne carine na les. Večina interesentov is

našem trgovskopolitičnem interesu. Tu je najbolj prizadeta pohišvena industrija. Nova italijanska pogodba bo imela za našo industrijo finalnih produktov zelo težke posledice, ker obstojajo za fabrikate parketne industrije za embalažno industrijo ter ladijske pode, stavbeno mizarstvo, pohišveno industrijo v Italiji visoke zaščitne uvozne carine. Za te panoge je Italija za naš eksport izgubljena. Dan na dan prihajajo vprašanja po surovih hrastovih frizih, pa po surovih in po kuhanih bukovih frizih, le izjemno pa se pripeti, da italijanske tovarne vprašajo po izdelanih frizih in to le tedaj, če v določenem roku ne morejo z njih lastno produkcijo zadovoljiti svoje odjemalce. Za našo šumarsko industrijo in lesno trgovino v Sloveniji bodo posebno važne v bodočem trgovske pogodbe z Grčijo, Madžarsko, Rumunijo in Češkoslovaško in Španijo.

Koncesije v italijanski pogodbi.

Zato se je v krogih tukajšnje lesne industrije vzelo s precejšnjim nezadovoljstvom na znanje dejstvo, da se je v ravnokar sklenjeni trgovski pogodbi z Italijo vezalo svoboden izvoz okroglega lesa, ki se v velikih merah prodela v tuzemstvu. V poštev prihaja tu predvsem bukov les, ki služi kot surovina za izdelavo finega in upognjenega pohišva, kjer se je koncediralo Italijanom ukinjenje izvozne carine, medtem ko nismo za izdelke bukovega lesa, ki bi se jih lahko eksportiralo v večjih kvantitetah v Italijo, dosegli v tarifni pogodbi nikakih olajšav. Poleg tega se je koncediralo ukinjenje izvozne carine tudi za hrastova debela do 20 cm premera, ki se lahko porabi za izdelavo parketnih frizov itd. ter carine prosti izvoz ostalega listnatega lesa, izvzemši kostanjevega in hrastovega do 30 cm premera. Konečno se je tudi od iglastega lesa do 20 cm premera, ki pride deloma kot jamski in brusilni les za izdelavo papirja za domač konsum v veliki meri v poštev, ukinila izvozna carina.

Na sestanku v zbornici se je ugotovilo, da se v nekaterih krajih izvažajo prizme na veliko škodo domače industrije, to so samo na dveh straneh obžagani hlodi. Te prizme so ravno tako surovina, kakor popolnoma okrogel neobžagan les, vendar nekatere carinarne, v dobri veri, da je to obdelan les, pustijo prizme brez drugega preko meje. To neinformirano carinarne izrabljajo nekateri posestniki gozdov in bi bilo treba navodil carinaricam. Tudi se izigravajo predpisi izvozne carine na ta način, da se okrogel les razžaga v krajše dimenzije ter kot drva carine prosto izvažajo.

Pogodbene tarife.

Trgovska pogodba z Italijo, ki je največji odjemalec lesa in lesnih izdelkov, je že sklenjena in se vsled tega zbornica omejuje na konstatacijo, da za polfabrikate, kakor tudi za uvoz izdelkov finalne lesne industrije v Italijo nimamo v pogodbeni tarifi nikakih ugodnosti ter da moramo plačevati carino, ki je določena za druge pogodbene države, v kolikor spadajo posamezni tozadevni stavki pod klavzulo največjih ugodnosti. Ta carina je v mnogih primerih zelo občutna in se vsled tega dajejo vedno pritožbe iz krogov lesne industrije, da ne morejo eksportirati v Italijo one množine, ki jo je zmogla producirati za eksport in kakor bi bilo v

našem trgovskopolitičnem interesu. Tu je najbolj prizadeta pohišvena industrija.

Nova italijanska pogodba bo imela za našo industrijo finalnih produktov zelo težke posledice, ker obstojajo za fabrikate parketne industrije za embalažno industrijo ter ladijske pode, stavbeno mizarstvo, pohišveno industrijo v Italiji visoke zaščitne uvozne carine. Za te panoge je Italija za naš eksport izgubljena. Dan na dan prihajajo vprašanja po surovih hrastovih frizih, pa po surovih in po kuhanih bukovih frizih, le izjemno pa se pripeti, da italijanske tovarne vprašajo po izdelanih frizih in to le tedaj, če v določenem roku ne morejo z njih lastno produkcijo zadovoljiti svoje odjemalce.

Za našo šumarsko industrijo in lesno trgovino v Sloveniji bodo posebno važne v bodočem trgovske pogodbe z Grčijo, Madžarsko, Rumunijo in Češkoslovaško in Španijo.

Grčija.

Pri pogodbi z Grčijo ima Slovenija eminenten interes, da se doseže za vse vrste stavbenega, lesa kakor tudi za izdelke stavbenega in pohišvenega mizarstva čim najugodnejše pogodbene stavke, da bi se naš z uspehom pričeti eksport v te kraje, kjer je za našo lesno industrijo pri kolonizacijskih delih v Makedoniji ter obnovitvenih delih v solunskem pristanišču mnogo dobavnih možnosti, vzdržal in po možnosti razširil.

Glede Grčije je potrebno predvsem, da se vzpostavi za vse vrste lesnih izdelkov enaka ugodnost, kakor za rezan in stavbeni les in sicer na konkurenčni bazi s tarifo za prevoz iz Trsta v Solun po morju. V utemeljitev tega predloga pripominjamo, da se danes še mnogo blaga iz Slovenije pošilja v te kraje preko Trsta z ladjo na škodo dohodkov naših železnic. Take pošiljatve danes kljub dvakratnemu prekladanju in vskladiščenju pridejo ceneje, nego preko Beograda in Djevdjelije. Tu pride na primer les za tlakovanje ulic, parketi, embalaža itd.

Severne države.

Pri sklepanju trgovskih pogodb z Rumunijo, Madžarsko in Češkoslovaško imamo ves interes, da se vzdržijo visoki zaščitni stavki, avtonomne tarife, ker je uvoz stavbenega lesa in lesnih izdelkov v našo državo z ozirom na bogastvo naših šum neekonomičen in ga je vsled tega treba omejiti na minimum. Naši kraji ležijo napram glavnemu konsumentu v Sremu, Bački, Baranji in Banatu ter severni Srbiji tarifarno mnogo ugodneje kot pa karpatski del Češkoslovaške, Madžarske in Rumunije, ki ima poleg tega za transport lesa prikladne vodne poti po Tisi, Donavi in pritokih na razpolago. Da se omogoči naši industriji konkurenca v vzhodnih delih naše države, je treba primerne zaščite baš v uvozni carini. Pri trgovski pogodbi s Španijo pa je za naš lesni eksport velikega pomena, da se doseže ukinitev 80% pribitka na carino, ki se pobira za blago iz naše države med tem, ko Italijani, ki uvažajo kot posredovalci naš les v Španijo, tega dodatka ne plačajo.

Pri konkurenci severnih dežel je treba poleg stavbenega lesa obrniti posebno pozornost na zaščito naše embalažne industrije. Pri naši industrijski poddelavi lesa nam ostane mnogo lesa in odpadkov, ki se dajo porabiti edinole za embalažo, katere industrija je v povojnih letih pri nas tehnično izredno napredovala ter je v stanju

kriti polno potrebo. Grozi pa nam sedaj opasnost, da se na pritisk avstrijskih industrijev ter naših eksporterjev sliv in njihovega zaščitnika ministrstva poljoprivrede in vod pod raznimi pretvezami zniža avtonomna carina na škodo domače produkcije. Zbornica kakor tudi Zveza industrijev je pri raznih konkretnih primerih ugotovila, da zaostaja kvaliteta avstrijskih izdelkov mnogo za našo domačo industrijo. Tudi ne odgovarja resnici trditev izvoznikov sliv, da ne morejo dobiti doma dovolj embalaže, marveč izvirajo vse kalamitete od tega, da noben eksporter ne da naročila spomladi, marveč vsi šele v dobi od maja do septembra naenkrat, tako da bi morala ta industrija v dveh do treh mesecih kriti celokupno potrebo.

Ministrstvo šum in rud mora zastaviti ves svoj vpliv, da se pri pogodbi z Avstrijo ne bodo dovolile koncesije na škodo naše embalažne industrije. Opozorjamo pri tem na zaščitno carino vseh drugih inozemskih držav, posebno pa Italijo, kamor ne moremo v predelanem stanju ničesar eksportirati. Danes eksportiramo tja bukove testone in tavolette, ki so surovina za embalažo agrumov, za katerih uvoz k nam smo dobili znižano uvozno carino, ne da bi dosegli glede embalaže kakšno koncesijo.

Na domačem tržišču nam v zadnjem času vedno bolj konkurira češkoslovaška industrija v cementnih sodih, malih lesenih skatljicah za kemično industrijo ter v galanterijskih izdelkih.

(Dalje sledi.)

Italijansko gospodarsko poročilo.

V preteklem letu je bilo emisijsko delovanje kapitalnega trga zelo močno. V majniku na primer je dobil akcijski trg 547 milijonov lir novega kapitala, v juniju 312, v juliju 496, v avgustu 519. Čeprav je v prvih osmih mesecih nastalo 1126 novih akcijskih družb (samo v maju 574), odpade nanje le majhen del omejenega kapitala. Največje vsote so šle v pomnožitev družabnega kapitala velikih strojnih, železnih in tekstilnih podjetij ter v vodovodne naprave. Industrijsko ustanovitveno gibanje se drži v Italiji v okvirju pametnih mej. V novembru je nastalo 124 novih akcijskih družb s skupnim kapitalom 97 milijonov lir, kateri kapital se nam zdí prav majhen napram 332 milijonom, ki jih je izdalo 71 že obstoječih podjetij za zvišanje svoje akcijske glavnice.

Preuredba trgovske zakonodaje bo v Italiji kmalu končana. Začeli so z delom leta 1919. Sedaj je predložen osnutek novega trgovskega zakona, ki prinaša skoraj na vseh poljih spremembe; v prvi vrste glede trgovskih družb, ki so postavljene na popolnoma nov temelj. Predvideni sta dve popolnoma novi obliki trgovskih družb; zvišanje odgovornost administrativno, odtegniti kapital možnosti predrzne bančne špekulacije, ščititi manjšino bolj kot doslej, zatrei nezakonito konkurenco. Določili bodo, katere družbe veljajo za narodno italijanske, katere ne, in bodo inozemske družbe brez izjeme postavili pod italijansko zakonodajo. V inozemstvu ustanovljene družbe, ki imajo v Italiji podružnico ali tovarno ali pa, ki napravijo v Italiji zastopstvo, bodo morale predložiti besedilo ustanovitvene pogodbe, bodo morale imenovati osebe, ki jih Italija zastopajo, in te bodo ravno tako odgovorne kakor avstrijski italijanskih družb. Še več podobnih določb je v na-

čutu. Sedaj načrt se ni v parlamentu. Ni pa izključeno, da bodo posebno nujne odredbe izšle najprej kot dekret in jih bodo pozneje sprejemali v postave.

Boljšanje italijanske trgovske bilance se nadaljuje. Opazuje se pa isto kakor pri nas: eksport narašča, tendenca de-vice kaže navzgor, čeprav le rahlo, a kljub temu so živila zmeraj bolj draga. Sicer se je vsled slabe pšenične letine dvignil tudi import, v prvih devetih mesecih od 12.676 milijonov lanskih lir na 13.787, a eksport se je zvišal od 7320 na 9776 milijonov lir. Importni previšek je bil pred dvema letoma še grozeče visok, sedaj znaša samo še 4013 milijonov. Povišanje eksporta je povzročeno zlasti po živini in perutnini, po poljedelstvu,

tekstilni industriji, avtoindustriji, gumi-jevi in rokavični. Od industrij, ki v eksportu ne pridejo v poštev, omenjamo ladjedelnice, ki so za dolgo časa spet močno zaposlene; v prvi vrsti ladjedelnice Julijske Benečije.

Brezposelnost gre nazaj. Kolikor more statistika zanesljivega poročati, je bilo v lanskem decembru 115.600 ljudi brez dela napram 180.600 v oktobru 1923, torej za 36% manj. Tudi število obratov, ki delajo s skrajšanim delavnim časom, se je zmanjšalo: 30. sept. 1923 jih je bilo 2119, 30. sept. 1924 pa 673. Število onih, ki so zaposleni samo od časa do časa, je bilo koncem septembra 1923 71.700, koncem septembra 1924 pa 21.200.

Gibanje cen v mesecu decembru l. 1924.

»Privredni pregled« iz Beograda priobčuje v zadnji številki o giba-

nju cen tekem l. 1924 nastopno ta- belo:

Doba	poljedel. pridelki	živina in produkti	sadje in zelenjava	gradivo	kolonij. blago	industr. izdelki	celotni indeks
povprečje leta 1913	100	100	100	100	100	100	100
januar 1923	2740	1901	912	2240	1954	2830	2098
januar 1924	2295	2626	910	2062	1667	2618	2034
februar 1924	2380	2888	994	2062	1685	2618	2101
marec 1924	2433	2479	1005	2092	1709	2523	2040
april 1924	2351	2290	969	2060	1680	2484	1973
maj 1924	2245	2082	1036	2132	1681	2292	1911
junij 1924	2158	2211	1123	2161	1711	2340	1984
julij 1924	2188	2317	1203	2161	1712	2389	1995
avgust 1924	2256	2482	1347	2097	1709	2402	2049
september 1924	2108	2417	1401	2154	1547	2246	1978
oktober 1924	2080	2394	1670	2145	1549	2048	1981
november 1924	2019	2520	1726	2257	1602	2102	2037
december 1924	2115	2444	1836	2265	1608	2207	2112
povprečje leta 1924	2217	2445	1260	2137	1685	2358	2016

V mesecu decembru se je celotni indeks zvišal napram stanju v mesecu novembru za 75 točk ali za 3,5%. Cene so torej poskočile vzlic temu, da je dinar stal v mesecu decembru bolje nego v prejšnjih mesecih l. 1924.

Vse skupine se draže. V skupini poljedelski pridelki so se podražile cene za pšenico in moko. V skupini živina in živalski produkti so se dvignile cene za prašiče, goveje kože, jagnjeta in živino. V skupini sadje so porastle cene za vino in žga-

nje. Skupini gradivo in kolonijalno blago ne izkazuje velike izpremembe. Cene za industrijske izdelke so se dvignile za 105 točk ali 4,8%. V tej skupini so se zvišale cene skoraj za vse predmete. Cene so se znižale samo za bombaž in steklo.

Splošni gospodarski in finančni položaj se ni napram stanju v mesecu novembru bistveno izpremenil. Trgovski posli so bili nekoliko živahniji nego v novembru, ker se je pojavila vsled praznikov večja potreba konzumentov.

Pravna osebnost in ž njo pravdna zmožnost?

(Iz trgovsko-sodne prakse.)

V svrhu skupnega nakupa in prodaje kolonijalnega blaga na debelo se je bilo združilo deset trgovcev v M. ter je dalo svoji združitvi v dotičnem dogovoru ime »Zveza kolonijalnih trgovcev v M.«, ki posluje pod tem imenom pri podružnici banke x. Predmet Zveze je po tem dogovoru kupčije s kolonijalnim in raznim drugim blagom, skupni nakup, skupna odprema in vskladiščenje, prodaja udeleženi- nim tvrdkam in drugim osebam. Namen zveze je cenejši nakup, omejitev režije, dosega cenejše vožnje kakor tudi skupna ureditev prodajnih pogojev in preskrba bančnih kreditov. Vsak član Zveze obdrži svojo samostojnost. Udeleženi so vsi enako pri podjetjih, pri dobičku in izgubi. Blago se kupuje in prodaja na skupen račun vseh udeležencev. Vsak član plača 20.000 K v gotovini kot varščino za popolno vzdrževanje in izpolnjevanje vseh, po Zvezi določenih in dogovorjenih določil. Za organe Zveze so postavljeni: plenarna seja in ožji odbor. Plenarna seja je med drugim tudi pridržano sprejemati in izključiti član-e. More ga izključiti, ako pade član v konkurz ali pod preklie, ako postane insolventen ali se njegov delež pri Zvezi zarubi in se rubež v osmih dneh ne ustavi; tedaj se ugotovi bilančna vrednost deleža prizadetega člana in se mu izplača, ke so poravnane njegove obveze napram Zvezi.

Pod tem svojim imenom je vložila Zveza tožbo zoper toženo tvrdko za ostanek neke kupnine. Pravno sodišče je izreklo vse dosedanje postopanje za ničlo in je tožbo zavrglo. Odreklo je namreč tožeči »Zvezi kolonijalnih trgovcev v M.« pravno sposobnost, t. j. pravico tožiti, češ, da bi imeli to pravico samo posamezni

njeni člani, ne pa Zveza v svojem imenu.

Zvezi, da nedostaja znakov, potrebnih za pravno osebo, kakoršna je korporacija. Po pismenem dogovoru, ki so nekaka pravila za Zvezo, je bila Zveza sklenjena med 10 člani, a plenarna seja sklepa o sprejemu novih članov. Iz tega, da je razvidno dvoje: da Zveza ni ustanovljena za neodrejeno število članov, znanih in še nezanih, in da pristop novega člana vpliva na istovetnost združitve. Če sprejme plenarna seja ponudbo novega člana za pristop, je to prav za prav sklep nove pogodbe med dose-danjimi člani in novim članom. Da se pridobi članstvo, torej ne zadostuje le formalen pristop in izpolnitev pogojev, temveč treba, da se sprejme ponudba novega člana za pristop v plenarni seji, ki deluje za vse dosedanje člane. Ako pa je sklenjena nova pogodba, je nastala nova družba. Za pravno osebo pa nedostaja potrebnosti, da je združitev nezavisna od individualnosti svojih članov. — Dalje nima Zveza nikakega lastnega premoženja za dosego skupne svrhe. Njene kupčije finansira po sprejetih dokazih podružnica banke X., kateri so bili vplačali znesek 20.000 K kot varščino za kontokorentni kredit in so ji dali tudi še nadaljnjo jamstveno izjavo. Za vse obveze jamčijo vsi družabniki solidarno. Iz tega sledi, da so se člani sami osebno zvezali, niso pa obvezali Zveze v svojstvu zastopnikov, kar je bistveno za pravno osebo. Za pravno osebo je nadalje bistveno, da izstop enega člana nima nobenega vpliva na premoženje družbe. V navzočem dogovoru pa je rečeno, da se more ob izvestnih pogojih član izključiti in se mu nato izplača bilanč-

na vrednost njegovega deleža. Izključitev člana ima torej za posledico razdelitev premoženja, kar se pri pravni osebi ne dogaja. Ker Zveza ni protokolirana, preostane vprašanje, ni li kljub temu, da ni protokolirana, javna trgovska družba. Za javno trgovsko družbo je potrebno, da se združi več oseb v svrhu, da se vodi trgovska obrt, to je, da se sklepajo trgovinski posli z osebami, ki naprej niso določene. Po sprejetih dokazih pa prodaja Zveza blago drugim oseb-am samo tedaj, kadar ga ima preveč; sicer gre promet samo med člani. Z drugimi osebami se torej sklepajo trgovski posli samo priložnostno, pri-godno. Zvezi torej nedostaja tudi bi-stvena potrebnost splošnega trgovskega obratovanja, radi česar ne more nastopiti pod firmo kot pravdna stranka, temveč morejo to le vsi člani skupno, vsak pod svojim navadnim imenom.

Rekurzno sodišče je razveljavilo ta sklep in je prvotnemu sodišču nalo-žilo, naj v stvari nadalje postopa. Rekurzno sodišče kaže še na to, da ima po dogovoru ali Zveznih »pravilih« ožji odbor neposredno vodstvo in nadzorstvo nad poslovanjem, skrb za nakup in razpečavo blaga in dolo-čitev prodajnih pogojev. Pravico za podpisovanje Zveze imata dva poslo-vodji ali en poslovodja in en proku-rist skupno. — Ta pravila izražajo povsem določno in jasno način, kako se uveljavlja volja družbe kot take in kako se zastopa družba napram dru-gim osebam v pogledu njenih pravic in obveznosti; dalje, da traja družba tudi še po menjavi članov naprej, da ima lastno, od posameznih članov različno premoženje in da izvršuje trgovinske posle. Zato je tožiteljici priznati svojstvo pravne osebe in s tem tudi pravdna zmožnost.

Revizijsko sodišče je pritrdilo skle-pu rekurznega sodišča in je še nadalje pripomnilo:

Res je sicer, da določajo pravila, da se blago kupuje in prodaja na račun vseh udeležencev, t. j. vseh članov Zveze in da gre v bistvu za koristi članov, ker je namen združitve ravno cenejša nabava blaga za njihove trgo-vine. Toda prvo je glede na ostala do-ločila pravil pač tako razumeti, da gre nakup in prodaja za skupnost udeležencev, t. j. Zveze, katera ravno sestoji iz skupnosti vseh udeležencev. Zveza je bila oživotvorjena, da služi cenejšemu nakupu blaga. Da gre to v bistvu v prid udeležencem, ki tvorijo Zvezo, ne jemlje še le-tej svojstva pravne osebe, ker ji ostane kljub temu samostojnost napram članom, kar se kaže osobito v oni določbi pravil, da so člani dolžni blago od Zveze ku-povati, česar ne bi bilo, če bi šlo na-kupovanje res na račun članov samih in ne Zveze. V tem primeru bi se bla-go pač le razdelilo med člane, ne pa kupovalo, ker bi že z nakupom postalo lastnina članov. Tudi določba, ki pravi, da ostanejo člani Zveze v združitvi samostojni, ne govori za to, da Zveza ni samostojna pravna osebnost. Včlanjene tvrdke naravno ne prenehajo biti vsaka zase samo-stojne kljub združitvi, ker s tem, da v svoji skupnosti tvorijo Zvezo, ki je sama za sebe samostojna pravna ose-ba, vsaka posamezna zase ne preneha biti samostojna tvrdka v ostalem svojem obratu. — Da pa more tožite-ljica biti nositeljica samostojnih pra-vic in dolžnosti, zlasti glede premo-ženja, ni mogoče zanikati že z ozirom na one določbe pravil, ki govorijo o čistem dobičku in primanjkljaju, od-nosno o globah članov, ki zapadajo v prid Zveze.

Slednjič ne govorijo zoper obstoj tožeče stranke kot pravne osebe niti solidarno jamčevanje članov za njene obveznosti, niti morebitni izstop ne-kojih članov, ker morejo člani za svo-jo Zvezo jamčiti kakor neudeležene druge osebe, in ker menjava članov v pravilih Zveze ni samo predvidena, marveč more celo praviloma obstoj pravne osebe biti neodvisen od me-njave članov, ki jo ravno tvorijo.

V zakonu je torej utemeljen sklep rekurznega sodišča, ki tožeči Zvezi priznava pravico, da nastopi kot tož-nica.

O gospodarskem položaju Turške.

Teško dnevno vprašanje v Turčiji je skrb za preskrbo z žitom. Upali so na Malo Azijo, ki naj bi Carigrad preskr-bela, pa se upanje ni izpolnilo. Zaloga žita v Carigradu so se zelo skrčile in jih je bilo o Božiču samo za 1000 vagonov. Dovož iz Male Azije znaša komaj petino tega, kar so pričakovali. Ker je tudi upa-nje na dovoz iz Bolgarije in Rumunije zmeraj manjše, grozi krušna kriza. Cena kruha gre stalno gor. V zadnjem času se zelo zanimajo za ameriško žito. A ameriško žito gre večinoma skoz Ca-rigrad v Bolgarijo, ker cene carigrad-skega trga ne konvenirajo tako, kakor plačuje Bolgarija. Velika ovira je zlasti visoka carina.

Druga skrb je oljna skrb; je pa dosti manjša. Gde za to, kako bodo bogati le-tošnji oljni pridelki prodali. Te tedne pride glavni val. Letošnje produkcijo cenijo na 300.000 centov. Tudi kvaliteta je prav dobra. Vrednost pridelka znaša približno poltretji milijon angleških fun-tov. Če bodo dobro prodali, bo krušna kriza v izdatni meri zmanjšana. Prvi del je že odšel v Italijo in na Grško; glavni odjemalci, London, Marseille in Rumunija pa pridejo šele sedaj na vrsto. Le-tos se pa za turško olje zanima tudi Egipt. Največ izvažata Smirna in Aidin. Napravljene so že obširne shrambe, de-lovati so začele stiskalnice.

Vprašanje turškega državnega dolga je bilo v zadnjih dneh predmet poga-janj pri nemško-francoskem razsodišču v Parizu, prišlo bo pa tudi pred angleško-nemško razsodišče. Ker so se raz-nesle govorice, da nameravajo tudi Tur-čijo sanirati, se je kurz turškega držav-nega dolga na borzah v Parizu in Lon-donu utrdil. V upravi se bo izvršila 1. marca sprememba, ker se bo generalna direkcija preselila iz Angore v Carigrad. Carigradska trgovska zbornica opozarja one inozemske družbe, ki se hočejo pri-nji vpisati, na tole: vlogi morajo pride-jati družbeno pogodbo, izvod uradnega lista, v katerem je bila ustanovitev družbe objavljena, okrožnice družbe ter uradno dovoljenje za delovanje v Tur-čiji.

TRGOVSKI KOLEDAR 1925

je izšel.

Naroča se pri Slov. trg. društvu »Merkur« v Ljubljani, Gradišče 17/L. Cena s pošilnino Din 20.-

Trgovina.

Pomanjkanje soli v Sloveniji. V našem listu smo že opetovano opozarjali na nevarnost, ki preti Sloveniji, da ostane popolnoma brez soli. Po naših informacijah ni dobilo monopolsko skladišče v Ljubljani že izza meseca maja pr. l. uprav nobenih novih pošiljatev soli in so bile koncem leta izdane že zadnje zaloge, tako da ne poseduje monopolsko skladišče v Ljubljani danes niti naj-manjše količine soli. Ze prej je pomanjkanje soli zlasti z ozirom na potrebo soli za vkladanje poljskih pridelkov in za konserviranje mesa povzročilo gospo-darskim krogom občutno škodo, a sedaj se je bati, ako ne dobimo v najkrajšem času nove zaloge soli, da ostanemo brez soli tudi za najnujnejšo kuhinjsko upo-rabo, ker nimajo podeželske trgovine uprav nobenih zalog. Kakor smo čuli, je naša Trgovska in obrtniška zbornica že opetovano intervenirala na merodajnih mestih, da se tej mizeriji odpomore in pričakovati bi bilo, da se monopolna uprava v Beogradu že vendar enkrat zgane in ta nedostatek odpravi.

Slabi izgledi za avstrijsko trgovsko bi-lanco v l. 1924. — Podatki o avstrijski zunanji trgovini izkazujejo, da je trgo-vska bilanca za prvih deset mesecev leta 1924. pasivna za 835 milijonov zlatih kron. V primeri z uspehi iste dobe v l. 1923. je deficit l. 1924. za 17 milijonov zlatih kron večji. Uspehi zadnjih dveh mesecev l. 1924. bodo po vsej priliki de-ficit še izdatno zvišali, ker se je deficit meseca oktobra napram mesecu septem-bru 1924 zvišal za celih 27 milijonov zla-tih kron.

Zastopnika se išče. Italijanska tvrdka išče zastopnika za razpečevanje lahkih koles za dirke in registriranih kas, oboje italijanskega izvora. Naslov pove trgovska in obrtniška zbornica.

Mednarodni kongres svobodne trgovine se bo vršil letos v Pragi hkratu s kongresom centralne zveze češkoslovaških trgovskih organizacij in mednarodnim kongresom trgovcev.

Moratorij na Rumunskem. — Rumunska je na podlagi zakona z dne 23. maja 1923 podaljšala moratorij za plačilo inozemskih dolgov za nadaljne tri mesece, od dne 16. decembra 1924 dalje.

Poravnalno postopanje. — Uvedlo se je poravnalno postopanje o imovini Julija Kovačiča, posestnika in trgovca v Vojniku. Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču v sobi št. 2 dne 16. februarja 1925 ob 9. uri.

Industrija.

O naši težki železni industriji je priobčil g. dr. Gregorič, tajnik Centrale industrijskih korporacij v Beogradu, v zadnjem beograjskem »Privrednem pregledu« v informativnem oziru zelo zanimiv članek, v katerem podrobno opisuje položaj s posebnim oziranjem na inozemsko konkurenco ter prihaja do zaključka da je zvišanje carinske zaščite neobhodno potrebno, ako hočemo, da se reši gotovega propada tudi še to, kar že imamo.

Češkoslovaška industrija. Po statističnih podatkih, vzetih iz glasila češkoslovaških delniških družb, je posneti, da nahajamo na Češkoslovaškem 37 rudarskih družb s celokupnim osnovnim kapitalom v iznosu 433,740.000 čK; metalurških podjetij 55 s 526,686.000 čK; s predelovanjem kamna, zemlje, stekla se bavi 98 podjetij s 470,183.000 čK; podjetij za mehanične konstrukcije nahajamo na Češkoslovaškem 65 s kapitalom 639,255.000 čK; električnih podjetij na Češkoslovaškem 24 s 145,750.000 čK; železno industrijo se bavi 67 podjetij s 317,500.000 čK; z industrijo kavčuka se bavi 8 podjetij z 49,650.000 čK; strojarni je na Češkoslovaškem 18, ki imajo 90,160.000 čK; kemična industrija je zastopana s 65 podjetij, ki imajo 442,019.000 čK; stavbnih podjetij je 29 z 8,323.000 čK. Najbolje je zastopana živilska industrija, ki šteje 276 podjetij s celokupnim kapitalom 805,477.000 čK.

Naša cementna industrija. — Letno produkcijo cementa v naši državi se čeni na en milijon ton; zaposluje pa okoli 15.000 oseb. Sporedno s porastom produkcije se je dvignil tudi izvoz. Po statističnih podatkih se je izvozilo leta 1920 68.072 ton v celokupni vrednosti 17.5 milijonov Din, leta 1921 se je izvozilo 180.953 ton v vrednosti 49.2 mil. Din, leta 1922 je izvoz narastal na 182.953 ton v vrednosti 72.1 mil. Din in leta 1923 na 187.000 ton v vrednosti 84.1 mil. Din.

Promet.

Znižanje tarife za mleko. Generalna direkcija drž. železnic je odredila, da se ima za mleko in prazne uporabljene mlečne vrče, ako imajo ime lastnika, predane kot brzovozno ali tovorno blago, v vsaki količini računati prevoznina po postavkah tovornega razreda A in to: 1. Za mleko, predano na postaji Ljutomer za Radgono trs. 2. Za prazne uporabljene mlečne vrče od postaje Radgono trs. za postajo Ljutomer. To velja do dneva preklica, a najdalje do konca 1. 1925.

Za znižanje tovarnine. — Minister za trgovino in industrijo je te dni konferiral s prometnim ministrom o možnosti znižanja tovarnine. Minister za trgovino se je zavzemal za znižanje, ker bi znosnejše tarife pospešile razvoj naše mlade trgovine, posebno pa industrije. Zavzemal se je tudi za odpravo lomljenih tarif pri prevozu blaga, ki izdatno dražje blago. Za vzgled je navajal progno Vel. Bakerek-Sušak, na kateri se tarifi šestkrat lomijo. Ni izključeno, da se ta analija, ki skrajno kvarno vpliva na na-

še gospodarsko življenje, v doglednem času ukine. Glede izvozne tarife za sladkor je prometni minister še tekom konference pristal na znižanje za 38%.

Promet na progi Ormož-Ljutomer, odnosno Murska Sobota. — Generalna direkcija državnih železnic je na predstavitvi Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani pojasnila, da je na progi Ormož-Ljutomer, odnosno Murska Sobota dala v promet po eden par voz zaradi tega, ker ta proga še ni definitivno dograjena in bi obsežnejši potniški promet oviral promet tovorov, s čemur bi se končna izvršitev gradbenih del le zavlekla. V novem načrtu voznega reda, ki stopi v veljavo po končni izvršitvi gradbenih del, so nameravani trije pari potniških voz. Ob uveljavljenju novega voznega reda bo železniška uprava upoštevala vse želje interesentov, kolikor bo to s prometno-tehniškega stališča mogoče.

Promet na češkoslovaških državnih železnicah. Intenzivnost tovarnega prometa narašča. V l. 1924 se je naložilo za 18% več vagonov nego v prejšnjem letu. V l. 1925. se namerava naročiti: 60 parnih lokomotiv, 20 tenderjev, 1 akumulatorsko lokomotivo, 308 osebnih in 722 tovornih vagonov. Repartijska komisija je odkazala Češkoslovaški nadaljnjih 30 lokomotiv in 500 tovornih vagonov iz ogrske in 10 osebnih vagonov iz avstrijske posesti. Po stanju dne 1. oktobra 1924. je imela Češkoslovaška 4401 lokomotivo, 8089 osebnih, 2506 službenih, 417 poštinih in 112.035 tovornih vagonov.

Davki in takse.

Plačevanje davkov v Srbiji potom poštne hranilnice. — Generalna direkcija neposrednih davkov namerava uvesti plačevanje davkov potom čekovnega urada tudi v Srbiji. V ta namen je poslala dva inspektorja v Ljubljano in v Sarajevo, da proučita na licu mesta poslovanje pri plačilu davkov potom čekovnih uradov. Srbska javnost pozdravlja namero finančne uprave in želi, da se čimprej uresniči. Kakor se čuje se bo poizkusilo s plačevanjem davkov potom pošte najprej v Beogradu in nekaterih večjih mestih Srbije in Črne gore.

Pobiranje takse po tarifni postavki 33. taksne tarife pri bankah in denarnih zavodih. — Vsled neenakega tolmačenja tarifne postavke 33., ki obravnava določila o pobotniškem koleku, je generalna direkcija posrednih davkov z razpisom od 16. maja 1924, št. 16.217 idala nastopno pojasnilo: Taksa po tar. post. 33. se plačuje takrat, kadar se prejema ali po trjuje prejem gotove vsote kot povračilo za delo, za storitve, za prodane predmete in v obče za izpolnitev obveznosti razen v primerih, v katerih se sprejemajo ali izdajajo vsote po odprtih tekočih računih. V teh primerih se pobira taksa po tarifni postavki 36. (po 50 para). Potemtakem se ne pobira taksa po tarifni postavki 33., ako kdo izroči svoj lastni denar denarnemu zavodu, da mu ta zavod preko svoje podružnice ali drugega

denarnega zavoda v drugem kraju izroči položeno vsoto. Taksa po tarifni postavki 33. pa se pobere, ako kdo položi pri denarnem zavodu denar z določilom, da ga zavod izroči kakim drugi osebi neposredno ali preko kakega drugega denarnega zavoda in sicer, ako je prejemnik, kateremu se naj denar izroči, v tuzemstvu, pobere takso oni zavod, kateri izvrši izplačilo, ako pa je prejemnik v inozemstvu, pobere, odnosno plača takso tuzemski zavod, kateri nakaže neposredno izplačilo v inozemstvu. — Potrdila, katera izdajajo denarni zavodi plačniku o prejemu denarja, katerega naj izplačajo kakim drugi osebi, niso zavezana nobeni taksi.

Donos neposrednih davkov v mesecu oktobru 1924. — V mesecu oktobru leta 1924. se je pobralo v naši državi skupaj 85,602.995 dinarjev neposrednih davkov, včevši invalidski davek. Pobralo se je na Hrvaškem 12,104.665 Din, v Bosni 16,099.842 Din, v Vojvodini 25,520.931 Din, v Sloveniji 8,635.622 Din, v Dalmaciji 1,734.958 Din in v Srbiji 21,506.977 Din. Davka na poslovni promet se je v istem mesecu pobralo 5,726.471 Din na Hrvaškem, 3,525.006 dinarjev v Bosni, 4,914.263 Din v Vojvodini, 4,682.391 Din v Sloveniji, 1,675.579 Din v Dalmaciji in 2,677.230 Din v Srbiji, skupaj 23,200.940 Din. Linearnege poviška na neposredne davke se pobralo: na Hrvaškem 7,577.080 Din, v Bosni 19,171.019 Din, v Vojvodini 12,051.615 Din, v Sloveniji 5,006.855 Din, v Dalmaciji 511.776 Din in v Srbiji 14,326.406 Din; skupaj torej 59,644.750 Din.

Davčno okrajno oblastvo v Ljubljani razglašajo: V smislu čl. 204 finančnega zakona za leto 1924-25 z dne 31. marca 1924, Ur. list 140-43, str. 69, se s tem javno razglašajo, da bodo odmerni izkazi občne kontingentirane in nekongigentirane pridobnine, pridobnine od družb z o. z. in pavšalnega davka na poslovni promet za davčno leto 1924 razgrnjeni davčnim zavezancem na vpogled v času od 17. do vštetege 31. januarja 1925 pri davčnem uradu Vrhnika za pol. občino Vrhnika in pri vseh županstvih okraja Ljubljana-okolica in Vrhnika razen županstva Vrhnika. Vpogled v odmerne izkaze je splošno dovoljen vsem vpisanim davčnim zavezancem ali njihovim pooblaščenecem. Poslednji se pa morajo izkazati s kolka prostim pooblastilom. Vsak davčni zavezanec je upravičen zahtevati pri davčnem oblastvu podrobne podatke glede odmerne podlage za vsako davčno vrsto posebej. Tako prošnjo je kolekovati s 5 Din. Kak priziv ali pritožbo proti odmerjenemu davku je vložiti najkasneje do vštetege 15. februarja 1925 pri davčnem okrajnem oblastvu Ljubljana-okolica. Priziv ali pritožbo, ki se mora za vsako davčno vrsto posebej vložiti, je po taksnem zakonu kolekovati z 20 Din, vsako prilogo pa z 2 Din.

Pristojbinske prostosti za Narodno banko. Ministrstvo financ je oprostilo Narodno banko in vse njene filialke in agencije v državi od plačanja poštinih taks za vse novčane pošiljke, katere naslovlja na državne organe.

Banca Adriatica pojde v konkurz? Kakor znano, je Banca Agriatica v Trstu dne 20. oktobra pr. l. zaprla svoje blagajne in predložila poravnavo. Predlagala je plačilo 20% za vse svoje dolgove in še to v obrokih in brez vsakega jamstva. Vsled pritiska kazenskega sodišča, skrbnika poravnave in posameznih oseb, ki so se za stvar zavzele, so se začela razna pogajanja in nazadnje je prišlo od strani neke skupine finančnikov, po posebnem zanimanju upravnega svetnika Feinerja — kateremu je sodišče za 10 milijonov zaplenilo vse njegovo premoženje — do predloga, da bi se plačalo upnikom banke 40 od sto njihovih terjatev, a za terjatve pod 3000 lir od 60 do 90 od sto. Ta predlog pa je bil pogojen. Eden glavnih pogojev je bil ta, da bi ostali upravni svetniki prispevali k poravnavi s 3 milijoni. Konsorcij upnikov je na ta predlog odgovoril, da ga sprejme kakor podlago za nadaljnja pogajanja in izrekel upanje, da se bo ponudilo še nekaj več. Toda tudi ta predlog je bil unakužen. Upravni svetniki namreč, namesto da bi nabrali tri milijone, niso nabrali niti enega milijona, zbog česa ni mogla ona skupina finančnikov svojega predloga vzdržati. Tržaški odbor upnikov in zastopnikov drugih večjih skupin se je dne 2. t. m. sestal, da se posreduje glede novega položaja, ki je nastal, ter je sklenil: »Odbor konsorcija upnikov Banca Adriatica, zbran na seji z eksponenti drugih večjih skupin upnikov; obveščten, da je bil predlog za poravnavo, predložen po neki skupini finančnikov, unakužen mesto da bi bil zboljššan, ker se tisti, ki so odgovorni za polom, branijo primerno prispevati za popravo; dočim izraža svoje najgloblje ogorčenje nad brezbriznostjo, ki so jo pokazali tisti, ki ne čutijo svoje dolžnosti, da po svojih močeh zadostijo svoji moralni in pravni odgovornosti: je soglasno sklenil, da bo na prihodnji razpravi, — če ne bi se do tedaj ponudil nov in sprejemljiv poravnalni predlog — predlagal konkurz Banke Adriatice, v svrhu, da bodo potom primerne postopka, ki se bo nadaljeval z vso energijo civilnim in kazenskim potom, odgovorne osebe prisiljene storiti svojo dolžnost.

Kovanje zlatega, srebrnega in bakrenega denarja v Rusiji. — Ruska brzovozna agentura javlja iz Moskve, da se bo v kratkem začelo kovati v Leningradu velike količine zlatega drobiža. Ob enem se bo koval srebrni in bakreni denar.

Komisija za izenačenje finančne uprave. — Kakor poročajo iz Beograda, je finančni minister imenoval posebno komisijo, ki ima nalogo razpravljati o načrtu za izenačenje finančne uprave, o spremembah in dopolnitvah zakona glede glavnega državnega računovodstva, o notranji organizaciji ministrstva financ kakor tudi o ureditvi in pristojnosti finančnih delegacij in o ureditvi nadaljnega finančno administrativnega aparata. Za predsednika te komisije je imenovan delegat ministrstva financ dr. K. Šavnik iz Ljubljane. Člani komisije so: načelnik proračunskega oddelka v finančnem oddelku Živojin Gjurisic, inspektor Nikola Petrovič, pomočnik direktorja poštne hranilnice dr. Fran Pavlič in šef odseka za sestavo proračuna Milan Ostojič. V komisijo bodo pa še pozvani strokovnjaki iz Hrvatske.

Gibanje našega dinarja v Newyorku. Naš dinar je v prošlem letu na newyorkški borzi notiral: januar za 100 Din 1.14 dol., april 1.25 dol., julij 1.19 dol., oktober 1.42 dol. in december 1.50 dol.

Zlata pariteta srednjeevropskih držav. Jugoslavija 1 Din v zlatu 17 Din v pap.; Italija 1 lira v zlatu 4.35 lir v pap.; Češkoslovaška 1 krona v zlatu 6.90 kron v pap.; Avstrija 1 krona v zlatu 14.400 K v pap.; Ogrska 1 krona v zlatu 17.000 K v pap.; Rumunska 1 lej v zlatu 42 levov v pap.; Poljska 1 zloty 1,800.000 mark v papirju.

Carina.

Omlinjenje carinskega postopka s potniki, ki iznačajo inozemske valute. Generalna direkcija carin je na zahtevo generalnega inšpektorja ministrstva financ opozorila carinske organe, da ne delajo potnikom, ki imajo pri izhodu ali vходу v državo pri sebi inozemsko valuto, nikakih neprijetnosti in šikan in da se držijo točno predpisov, po katerih morajo za potrdilo v inozemski valuti uporabljati posebne formularje.

Dobiček in zadovoljstvo
svojih odjemalcev boste dosegli le s tem blagom

Denarstvo.

Podaljšanje izvoznih kreditov pri Narodni banki. — Udruženje izvoznikov naše kraljevine sporoča, da je Narodna banka ugodno rešila vse prošnje za podaljšanje izvoznih kreditov.

Finančna pogajanja med Češkoslovaško in Poljsko. V kratkem se začnejo v

Pragi pregovori med Češkoslovaško in Poljsko. Glavni predmet pogajanj bo vprašanje plačila dolgov, sklenjenih v avstrijskih kronah, izplačilo papirjev, emitiranih tudi v kronah bivše Avstrije, porazdelitev kreditnih ustanov, katerih delokrog se je prej razširjal po teritoriju obeh držav. Enaka pogodba se je že sklenila med Češkoslovaško in Avstrijo.

IZVOZ IN UVOZ.

Izvoz ruskega petroleja. Predsednik petrolejskih sindikatov Lomov je izjavil pri prihodu iz inozemstva v Moskvo novinarjem, da je sedanji svetovni tržni položaj jako ugoden za izvažanje sovjetskega petroleja, ki bo doseglo višino izvoza predvojnih let. Lomov je naglašal, da predstavlja ruski petrolej, ki ga je nabavila Italija v Rusiji, skoraj tretjino petroleja, ki se ga izvažava v enem letu, ter je dodal, da so se pogajanja s francoskimi trgovci v svrhu izvoza petroleja jako povoljno zaključila.

Izvoz iz Italije v Jugoslavijo. — V prvih desetih mesecih lanskega leta je Italija izvozila v Jugoslavijo blaga v vrednosti 2703 milijone lir napram 2219 milijonom lir v enaki dobi leta 1923.

Glavna zaloga

F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

Razno.

Nadaljevanje gospodarskih pogajanj v Benetkah. — Gospodarska pogajanja v Benetkah, ki so se prekinila sredi decembra, se bodo nadaljevala 15. t. m. Kakor znano, niso se pogajanja za rešitev reškega pristaniškega vprašanja in vprašanja glede železniške tarife mogla zaključiti in je bila konferenca prekinjena, sedaj se bodo razprave glede istih vprašanj nadaljevale.

Poljski interes za Jugoslavijo. V zadnjem času posvečajo vse poljske novine največje zanimanje dogodkom v Jugoslaviji. Največji poljski listi kakor »Kurier Warszawski«, »Echo Warszawskie«, »Rzeczpospolita«, »Nova Reforma«, »Kurier Lwowski«, »Dzienik Poznanski« in drugi imajo skoro stalno jugoslovensko rubriko, v kateri prinašajo izvirne dopise in vesti iz Beograda, Zagreba in Ljubljane, kakor tudi razno gradivo iz jugoslovenskih novinarskih krogov. Posebno zanimajo Poljsko predstojajoče jugoslovenske državnozbornske volitve in pokreti opozicije. Medtem ko so poljske novine prej beležile jugoslovenske vesti samo s teoretsko-novinarskega vidika, komentirajo sedaj sleherni vest iz Jugoslavije, kar izdaja veliko zanimanje Poljske za Jugoslavijo.

Reparacijska komisija in sklepanje pogodb z Nemčijo. Reparacijska komisija je določila smernice, ki se morajo upoštevati pri sklepanju trgovskih pogodb z Nemčijo, da so prizadete države lahko deležne od Nemčije onih dajatev, ki jih predvidevajo reparacijske določbe. Ta sklep je narekovala reparacijski komisiji potreba, da se uvede provizorični režim, dokler konferenca zavezniških finančnikov končno javno določi višino reparacij, ki jih mora plačati Nemčija v izvrševanju Dawesovega načrta.

Kožni sejem v Ljubljani. Kakor vsako

leto, se vrši tudi letos staroznani sejem za kože dne 21. t. m. v Ljubljani. Na ta sejem se vabijo lovci in vsi kupčevalci s kožami in krznom ter se jim priporoča, da bi že 20. t. m. prispeli z blagom vred v Ljubljano. Sejem se vrši od jutra naprej cel dan. Informacije daje Urad Ljubljanskega velesejma v Ljubljani, Gosposvetska cesta, kamor se naj interesenti obrnejo tudi glede prenočišča.

Program konference medzavezniških finančnih ministrov. V Londonu se je vršila seja ministrskega sveta, ki se je pečala predvsem s vprašanji konference zavezniških finančnih ministrov, ki se bo vršila v Parizu in katere program bo: Razpravljanje o dohodkih in stroških porenske okupacije. Nadalje bo konferenca razpravljala o razdelitvi dajatev, ki jih predvideva Dawesov načrt, in o ameriški zahtevi po vojni odškodnini. To poslednje vprašanje je tvorilo že več časa predmet korespondence z Washingtonom, v kateri je Anglija izpodbijala upravičenost ameriške zahteve po vojni odškodnini. Vprašanje medzavezniških dolgov ni sicer na dnevnem redu konference, vendar pa se domneva, da se bodo vršili o tem predmetu privatni pogovori, ki bodo izredne važnosti za rešitev vprašanja medzavezniških dolgov.

Rusko-poljski odnosi. Po vojni je bil sklenjen med Poljsko in Zvezo sovjetskih socijalističnih republik dogovor za izvršitev katerega se vodijo že dolgo časa pogajanja. Poljaki se pritožujejo, da se boljševiki ne drže določb pogodbe, a z druge strani trdijo boljševiki, da se niso še pregrešili proti besedilu pogodb ter postavljajo s svoje strani vedno nove zahteve. S tem dogovorom so se boljševiki obvezali za razne stvarne reparacije in baš to vprašanje je bilo že izvor mnogim prerekanjem. Poljaki so zahtevali, da jim boljševiki vrnejo del takozvane aktivne udeležbe v gospodarskem življenju bivše Rusije. Poljska je namreč predstavljala v carski Rusiji aktivno ozemlje, ki je dajala ruski državi mnogo več dohodkov, kakor se je zanj potrošilo. Sedanj poljski poslanik v Berlinu je napisal temeljito razpravo, v kateri je dokazoval, koliko materijelne koristi je imela Rusija od Poljske. Na podlagi te razprave se je sklenilo v Rigi, da vrne sovjetska republika Poljski 30 milijonov zlatih rubljev na račun teh reparacij, a od te vsote ni Poljska še do danes prejela niti vinarja. Dalje so se boljševiki obvezali, da bodo vrnili Poljski ves železniški materijal, ki je prišel v Rusijo pred nemško zasedbo. Vsa ta škoda se je cenila na 29 milijonov zlatih rubljev. Dosedaj je Poljska dobila nekoliko lokomotiv v vrednosti kakih 6 milijonov poljskih zlatnikov, za ostalo so dali boljševiki dragih kamnov za približno 46.550.000 poljskih zlatnikov, tako da je ostalo še 24 milijonov zlatnikov dolga.

Stanje brezposelnosti na Češkoslovaškem. — V drugi polovici meseca novembra pr. l. je bilo v celem 8950 deloma brezposelnih, razen tega so podjetja podpirala 11.890 deloma brezposelnih oseb. Skupno število brezposelnih oseb je torej znašalo le 20.840, dočim je bilo ob istem času prejšnjega leta v celoti 74.012 oseb brezposelnih.

Ogrske indeksne številke. — Indeksna številka za veletrgovino (1913 = 1), ki je izkazovala dne 31. januarja pr. l. 10.266 točk, se je tekom inflacijske dobe dvignila na 21.000 točk, dosegla koncem junija 22.078 in se od takrat giblje med 22.000 in 23.000. Indeksna številka za detajlno prodajo je izkazovala v preteklem letu dne 31. januarja 8168 točk, do dne 31. julija se je dvignila na 21.018, do decembra pa se je zopet znižala na 20.846 točk.

Zaposlenost ameriške industrije. Zaposlenost v 6067 tovarnah se je v mesecu juliju pr. l. znižala za 14% napram stanju v istem času v letu 1923. Plače in mezde so se v istem razdobju znižale za 19%, povprečen zaslužek delavcev pa za 6%.

Januarska številka »Bankarstva«. Prijeli smo januarsko številko »Bankarstva«, ki vsebuje sledeče zanimive članke: Ljubomir St. Kosier: Kamati ili kapitali; Dr. Đuro Šurmin: Na radu za

konsolidaciju; Dr. Vlada T. Marković: Iz valutne politike; Redakcija: Stanovište Hrvatskog Sabora u pitanju zaštite ulagača i kontrole u novčanim zavodima; Stjepan Radić: Jedan govor u Hrvatskom Saboru; Ing. Konstantin Čutuković: Sigurnost uloga, krediti i kamati; Ante Majnarić: Pitanje uštednja naših emigranata; Aladar Merkle: Zaštita ulagača i pitanje kamatnjaka; Dr. Milovan Pinterović: O potrebi izmjene zakonskih propisa o kamatima u nas; Dr. Stanko Deželić: Obračunski zavodi; Dr. Mirko Kus-Nikolajev: Neuposlenost i bankovni činovnici; Toni Gerl: Dawesov načrt; Dr. Mirko Kus-Nikolajev: Teorija i načela socijalizacije. Bankarski pregled: Osnivanje Srpske Reparacione Banke. — Pravna naslednica podružnice Avstro-Ogrske Banke. — Savez osiguravajućih društava u Kraljevini SHS. — Stanje Državne Hipotekarne Banke Kraljevine SHS. — Stanje Poštanske štedionice Kraljevine SHS.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukance, toaletno blago. Telefon 913

Naročajte in razširjajte Trgovski list!

Ljubljanska borza.

Dne 7. januarja 1925.

Blago. Les: Deske, 20, 25, 30, 40, monte, fco meja, bl. 610; hrastovi hlodi, od 40 cm naprej prem., Ia, fco meja, bl. 1700; testoni, 20 mm, monte, 2,20 m, 3 m, 3,90 m, fco meja, den 680, bl. 700; remeljni 30/60, 35/70, 40/80 70/70, I, II, fco omeja, den. 640, bl. 660; bukova drva, 1 m dolga, sept. seč., fco nakl. post., 3 vag., den. 21, bl. 22, zaklj. 21; bukovo ogle, suho, vilano, fco meja, den. 119, bl. 121. — Žito in poljski pridelki: Pšenica dom., fco Ljubljana, den. 460; pšenica bačka, par. Ljubljana, bl. 500; korusa nova, um. suš., def., fco Ljubljana, bl. 255; korusa nova, gar., fco Postojna trs., bl. 260; korusa nova, zdrava, fco Ljubljana, že tu, bl. 235; laneno seme, fco Ljubljana, den. 650; Otrobi pšen., sr. deb., fco gor. post., bl. 225; otrobi pšen., drobni, fco Ljubljana, bl. 210; ajda, Ia, grašč., fco medjim. post., bl. 356,25; gobe, lepe, štaj., jes., fco Ljubljana, bl. 87,50. — Fižol ribn., oč., b/n, fco Postojna trs., bl. 460; fižol prepel., oč., b/n, fco Postojna trs., bl. 555; fižol madolon, oč., b/n, fco Postojna trs., den. 440.

Vrednote. 7% invest. pos. den. 65; Celjska pos. den. 210, bl. 121, zaklj. 10; Ljublj. kred. banka den. 225; Merk. banka den. 124; Prva hrv. šted. den. 895, bl. 908; Zdrž. pap. Vevče den. 100; »Split« bl. 1300; »Nihag«, den. 46, bl. 50; 4% kom. zad. Kr. dež. banke bl. 90.

Tržna poročila.

Ljubljanski živinski sejem (7. t. m.). Dogon: 345 konj, 1 žrebe, 142 volov, 79 krav, 16 telet in 43 plemenskih prascev. Cene konjem 6000 do 20.000 Din par po

kakovosti. Goveja živina se je trgovala za kg žive teže povprečno: voli I. 12, II. 11,50, III. 11, buše 9 do 10, krave za klobase 6 do 7, teleta 15 do 17 Din. Prasci, 6 do 9 tednov stari, so se prodajali po 150 do 250 Din komad. Kupčija je bila živahna in je bilo precej prodavnega. Tujih kupcev ni bilo, a so za izvoz nakupovali nekateri domači izvozniki.

Milanski trg. Voli I. vrste po kg v lirah žive vage 6.10 do 6.90, zaklani 11.50 do 13, II. vrste žive vage 5 do 6, zaklani 9.80 do 11.75; krave I. vrste 5.50 do 3.70, zaklane 10.80 do 13.15; II. vrste 4 do 5.40, zaklane 8.35 do 11.25; teleta I. vrste žive vage 5 do 5.70, zaklana 12.80 do 13.85. Prešiči za klanje, žive vage, osnovna cena za komade od kg 180 naprej po 9.20, zaklani od kg 180 naprej 10.55 lir za kg.

Porast cen v Avstriji. — Po statističnih podatkih so cene v Avstriji porastle tekom zadnjih dveh let za 40 do 50%.

Dobava, prodaja.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 28. januarja t. l. pri poštne ravnateljstvu v Ljubljani glede dobave 300 pisemskih in 300 denarnih vreč. — Dne 29. januarja t. l. pri Komandi mesta v Slovenski Bistrici glede dobave 150.000 kg prešanega sena in 70.000 kg prešane slame, dne 31. januarja t. l. pri komandi mariborskega vojnega okruha v Mariboru glede dobave 100.000 kg prešanega sena. — Dne 29. januarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave cinkove in pocinkane pločevine. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Najboljši šivalni stroj je edino le

Josip Petelinc-a

znanka

Gritzner in Adler

za rodbino, obrti in industrijo

Ljubljana blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezanju brezplačen. Večletna garancija.

Delavnica za popravila

Na veliko Telef. 913 Na malo

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta št. 3

Krovec, stavbeni, galanterijski in

okrasni klepar. Instalacije vodo-

vodov

Naprava strelovodov. Kopalnice in

klosetne naprave.

Izdolovanje posod iz pločevine za firme,

barva, lak in med vsake volikosti, kakor tudi posod (škule) za kavarne

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga

sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna

in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!